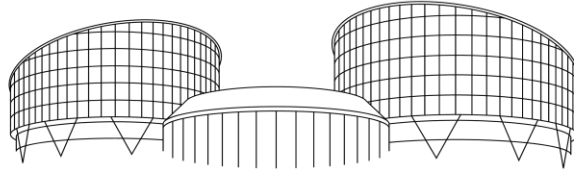

BJÖRK EIÐSDÓTTIR против ИСЛАНД Пресуда

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ЧЕТВРТ ОДДЕЛ

СЛУЧАЈ

BJÖRK EIÐSDÓTTIR ПРОТИВ ИСЛАНД

(Жалба бр. 46443/09)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

10 Јули 2012

ФИНАЛНА

10/10/2012

Оваа пресуда ќе стане конечна во согласност со условите предвидени во член 44 став 2 од Конвенцијата. Истата може да биде предмет на редакциски измени.

Во случајот **BJÖRK EIÐSDÓTTIR против Исланд**,
Европскиот суд за човекови права (Четврт оддел), заседавајќи
во совет составен од:

Lech Garlicki, *Претседател*

David Thór Björgvinsson,

Päivi Hirvelä,

George Nicolaou,

Ledi Bianku,

Nebojša Vučinić,

Vincent A.De Gaetano, *судии*,

и Lawrence Early, *секретар на одделот*,

Расправајќи на затворена седница на 19 Јуни 2012 година, Ја
донесе следнава пресуда, усвоена на истиот датум:

ПОСТАПКА

1. Постапката е иницирана со жалба (бр.46443/09) против Република Исланд поднесена до Судот согласно член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи („Конвенцијата„) од страна на исландскиот државјанин, г-ѓа Björk Eiðsdóttir („апликант„), на 20 август 2009 година.

2. Апликантот беше застапуван од Г-дин Hreinn Loftsson и Г-дин Gunnar Ingi Jóhannsson, и двајцата адвокати во Рејкјавик. Владата на Република Исланд („Владата„) беше застапувана од нејзиниот агент г-ѓа Ragnhildur Hjaltadóttir, од Министерството за внатрешни работи.

3. Апликантот се жалеше на повреда на членот 10 од Конвенцијата на сметка на неповолен исход на постапка за клевета против неа од страна на лице кое било прикажано во напис објавен од страна на списанието Vikan на 23 август 2007 година.

4. На 18 октомври 2010 година жалбата беше доставена до

Владата. Исто така, беше одлучено истовремено да се одлучува за допуштеноста и основаноста на жалбата (член 29 § 1 од Деловникот на судот)

ФАКТИ

I. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

5. Апликантот Г-ѓа Björk Eiðsdóttir е државјанин на Исланд, родена во 1974 година и живее во Рејкјавик. Во наведеното време таа работела како новинар во неделното списание *Vikan*.

6. Во 2007 година во печатените и телевизски медиуми во Исланд се одржала јавна дебата по однос на тоа дали прописите кои ги регулираат стриптиз клубовите треба да се заострат и дали таквите стриптиз клубови треба да се забранат. Во јуни 2007 година списание со назив *Ísafold* објавило статија во која се дискутирала поврзаноста помеѓу таквите клубови и проституцијата. Било наведено дека условите за танчерките во стриптиз клубовите кои потекнуваат од Источна Европа, може да се споредат со трговијата со луѓе, како што е дефинирано во релевантните инструменти на Обединетите нации.

7. Последователно на тоа, *Vikan* во своето издание бр. 31, објавило интервјуа со три источноевропски жени кои работеле во стриптиз клуб наречен *Goldfinger* во сопственост на г-дин Y. Тие изјавиле, дека биле среќни што работат за г-дин Y и дека критиките за стриптиз клубовите можат само да се објаснат со зависта која постои кај одредени други жени. Во истото издание, *Vikan* објавило интервјуа со две анонимни стриптиз танчерки кои ги опишале негативните аспекти на нивната работа, имено дека таа е придружена со проституција и зависности од дрога.

8. Потоа, *Vikan* бил контактиран од Г-ѓа Z, млада жена од Исланд, која понудила да ја раскаже својата приказна. Таа била поранешна стриптиз танчерка која работела во неколку стриптиз клубови и работела за Г-ин Y. Таа изјавила дека се почувствувала навредено кога видела дека стриптиз танцот е опишан како гламурозна кариера. Г-ѓа Z се запознала со апликантот на интервју, кое било снимано од апликантот, а потоа врз база на снимката било напишано. Апликантот напишаната верзија на сторијата ја испратил по

електронска пошта на Г-ѓа Z со цел за потврда и согласност за објавување на сторијата. Г-ѓа Z позитивно одговорила на ова.

9. На 23 август 2007 година *Vikan* во своето издание број 34 објавил статија врз основа на интервјуто спроведено од страна на апликантот со Г-ѓа Z. Воведот упатувал на горенаведената содржина од изданието број 31. Во интервјуто Г-ѓа Z ја опишувала својата работа како стриптиз танчерка во различни формации, а особено во *Goldfinger* во сопственост на Г-дин Y. Статијата, која содржеше бројни под-наслови, меѓу другото, го содржел и описот на проституцијата искажана од Г-ѓа Z за која таа изјавила дека непречено се одвива во тие формации, како на пример во *Goldfinger*, потоа нејзината зависност од дрога откако започнала да работи како стриптиз танчерка; и заканите на кои била подложена во врска со нејзината работа. На насловната страна на списанието била прикажана фотографија од Г-ѓа Z, која исто така била поставена и на првата внатрешна страница од списанието веднаш до колумната на Г-ѓа G.E.A, уредник на списанието, посветена на горе -споменатите статии. Фотографиите од Г-ѓа Z, исто така биле поставени на насловната страница од статијата, веднаш до главниот текст и фотографијата од Г-дин Y.

10. Веднаш до последната фотографија било наведено дека списанието го контактирало и побарало негово мислење во врска со сторијата на Г-ѓа Z дека тој "ги охрабрува[л] девојките кои работат[ле] за него да се вклучат во проституција и во тој поглед дејствува[л] како посредник". Понатаму било наведено:

"[Г-дин Y] целосно го отфрлил ова. "Јас категорично тврдам дека ниту една од моите вработени девојки не биле охрабрани да се вклучат во проституција. Но, од друга страна, не можам да ги забранам нивните дејствија во нивното слободно време". Кога му било предочено дека било пријавено дека проституцијата се одвива во рамки на неговиот клуб, неговиот одговор било дека согласно неговите сознанија тоа не било точно. "Ова едноставно е огромна лага и се чини дека оние кои се успешни секогаш мора да се наклеветат. Отсекогаш сум се обидува да се однесувам колку што можам коректно кон моите девојки. Јас сум активен во оваа гранка девет години, и јас не би ги зачувал моите вработени, ако од нив сум побарал да направат нешто против нивната волја", ... [Г-дин Y] исто така бил на мислење дека сторијата на *Vikan* по однос на овие прашања била поттикната од експлицитни размислувања, со оглед на тоа што *Vikan* се издавала од страна на истата компанија како

Mannlíf и Ísafold, против кои тој рекол дека иницирал правни постапки. [Г-дин Y] бил категоричен дека ниту едно лажно обвинување против него или неговиот бизнис не требало да биде објавено, при што конечно изјавил: "Се надевам во Бога дека нема да имате никакви проблеми на сметка на она што се објавува во вашето списание."

11. На 5 и 6 септември 2007 година Г-н Y покренал постапка за клевета против апликантот, уредникот, Г-ѓа G.E.A. и Г-ѓа Z пред Окружниот суд во Рејкјавик. Во својата тужба, во која тој утврдил четири судски барања опишани подолу, побарал и следните изјави објавени од страна на Víkan во релевантната статија, да се прогласат за ништовни и неважечки (*daud og ómerk*):

Судско барање број 1 [изјавите дадени од Г-ѓа Z]

- А. "Јас завршив работејки за [Г-дин Y], каде имаше многу проституција во неговите клубови, како и огромен притисок беше насочен врз девојките кои работеле за него да се вклучат во такви активности."
- Б. "[Г-дин Y] отсекогаш бил силно вклучен во проституцијата која се случувала во неговите клубови. Откако приватното танцување било забрането, проституцијата едноставно се спроведувала зад завесите, наводно, користено со цел за приватни разговори со клиентите."
- В. "Постои голема разлика дали клиентите му плаќаат на [Г-дин Y] за услугата или директно се договараат со девојките ..."
- Д. "Јас ги надминав своите стравови од тие мажи, иако секако, имав закани со смрт и за некое време бев премногу исплашена да ја напуштам куќата."
- Е. "Девојките кои тој ги вработува доаѓаат тука привремено за период од три месеци, и биле третирани како да се во затвор."
- Ф. "Во меѓувреме, тие навистина се во домашен притвор во зградата освен за период во кој им било дозволено да одат надвор."
- Г. "Причина за ова било откривањето дека девојките самите си наоѓале клиенти за себе надвор од клубот без да даваат дел од наградата на [Г-дин Y]; тој сакал самиот да ја контролира проституцијата".

Судско барање број 2

(по однос на забелешките направени во под –насловите)

- А. "Проституцијата како правило, а помалку како исклучок."
- Б. "Закани со смрт."
- В. "донесена во Исланд без сомнение за она што ќе се случи."

Судско барање број 3

- А. "Закани со смрт ако таа каже на некого." [Објавено како наслов од предната

страница.]

Б. "[Г-ѓа Z] работела како стриптизерка и му кажала на новинарот на *Vikan* се за проституцијата и заканите по нејзиниот живот." [Објавено во резимето на содржината.]

В. "[Г-ѓа Z] кажала дека проституција е овозможено непречено да се одвива и дека тоа е видливо во внатрешноста на стриптиз клубовите." [Објавено во резимето на содржината.]

Судско барање број 4

"[Г-ѓа Z] била неверојатно храбра со тоа што имала храброст да направи чекор напред и да ја каже нејзината приказна и покрај заканите со смрт"

12. Г-дин Y тврдеше дека одговорноста за изјавите во судското барање број 1 главно се наоѓа кај Г-ѓа Z, односно како алтернатива, кај апликантот како автор на статијата. Последниот е одговорен за забелешките во судското барање број 2, а обвинетиот G.E.A, како уредник на списанието, е одговорен за наведените забелешки во судското барање број 3. Алтернативно, во случај ако судот не го прифати ова барање, г-дин Y бара апликантот да биде одговорен како автор на статијата наведени во односниот наслов и резиме.

13. Покрај тоа, г-дин Y барал налог со кој на тужените, заеднички и поединечно, да им се нареди да му платат 5.000.000 Исландски круни (*krónur*) (ISK) по однос на штетата и во износ од 800.000 ISK (*исландски круни*) за да се покријат трошоците за објавување на пресудата од случајот во три весници, како и во наредниот број на *Vikan*.

14. Во оспорување на наведените барања, апликантот и уредник на *Vikan* меѓу другото тврделе:

"Повеќето луѓе ќе се согласат дека тужителот е контроверзна личност, поради активностите во кои тој бил вклучен во Рејкјавик и Кóravogur. Дебатата по однос на врската помеѓу стриптиз танцувањето и проституцијата е издржана, не само поради тоа што во странство таквите операции често се одвиваат заедно едно со друго, отворено и на законит начин, но исто така и поради природата на овие активности. Како пример за постоењето на таквите гласини во Исланд, би можел да се спомне Извештајот на Американската амбасада во Исланд за трговија со луѓе во Исланд (судски документ бр. 7), од 2006 година. На страна 3 од овој извештај, се наведува дека за време на неговото составување, на член од персоналот на амбасадата му биле понудени сексуални услуги во ресторанот *Goldfinger*. Утврден факт е дека

активностите на формациите за стриптиз-танци се состоеле во придобивање на девојки, во најголем дел странски државјани, со цел за танцување оскудно облечени или голи пред клиентите на тие формации, или во приватни кабинети, а како што индицира самиот назив, тешко е да се набљудува сето она што се случува внатре во затворените простории. Покрај тоа, тужителот во јавноста призна дека имало инциденти на *Goldfinger* каде што на клиентите им се нуделе сексуални услуги, в. интервју со тужителот на Канал 2, од 1 јуни 2007 (судски документ бр. 6). Имајќи ја во предвид мистиката, која за многу луѓе, меѓудругото, ги опкружува таквите активности, како и постојаните гласини во врска со проституција и трговија со луѓе, обвинетите сметале дека водењето на дискусии по овие прашања ќе бидат од интерес и важност за пошироката јавност. Обвинетите се повикале на пример со напис во весник, содржан во судски документ бр. 9, каде бил цитиран исказот на шефот на полицијата во Рејкјавик даден во неговиот извештај во врска со дозволата за *Goldfinger* дека европско истражување покажало дека стриптиз танчерките биле подложни на различни видови на злоупотреба и, во многу случаи, тие станале жртви на трговија со луѓе или други кривични дела. Обвинетите сметале дека тужителот морал да ги прифати и толерира контроверзните дискусии во врска со работењето на *Goldfinger*... Меѓудругото, презентирањето на случајот на тужителот, се карактеризира со недостаток со кој тој наверојатно се идентификува со работата на сите стриптиз формации во Исланд."

15. Во текот на усната расправа пред Окружниот суд Г-н Y и Г-н Z склучиле договор за судско порамнување, со кое тој го повлекол своето тужбено барање кон неа. Тој ги задржал своите барања против апликантот и уредникот.

16. Со пресуда од 4 април 2008 година на Окружниот суд било утврдено дека неколку од изјавите кои потекнуваат од Г-ѓа Z биле клевети и дека во принцип таа би можела да биде сметана за одговорна за тоа, но тужбата против неа била повлечена. Спротивно на тоа, апликантот и уредникот не можеле да бидат сметани за одговорни и така Окружниот суд ја одбил тужбата на г-дин Y против нив.

17. Потоа Г-дин Y против пресудата на Окружниот суд вложил жалба до Врховниот суд.

18. Апликантот и уредникот повикувајќи се на нивните аргументи дадени пред Окружниот суд, ги оспориле наводите кои го обликуваат

предметот по повод тужбата за клевета на г-дин Y, дека истите претствуваат изјави за клевети и инсинуации против него. Во секој случај, во однос на судското барање бр. 1, согласно оддел 15 од Законот за печатење, тужените не може да се сметаат за одговорни за изјавите направени во интервјуто на Г-н Z, а кои требало да се сметаат како нивен автор. По однос на судското барање број 2, оспорените под-наслови не содржеле инсинуации насочени против честа на апликантот или наводи за тоа дека тој организира проституција или други незаконски активности. Интервјуто било спроведено со Г-ѓа Z која безрезервно зборела за нејзиното искуство на работа како стриптиз танчерка во голем број на стриптиз формации. При обработката на интервјуто апликантот користел под-наслови со цел да се подели текстот во поглавја за појаснување и за да се потенцира секоја тема одделно. Таа само се повикала на зборови од интервјуто и при тоа не направила независен придонес. Истите или слични размислувања биле применети и на судските барања бр. 3 и 4. Условите за одговорност предвидени во оддел 26 од Законот за надомест на штета бр. 50/1993 не биле исполнети. Тужените не дале наводи кои ги надминуваат нивните уставно загарантирани права на слобода на изразување (член 73 од Уставот на Исланд).

19. Со пресуда од 5 март 2009 година Врховниот суд ја отфрли жалбата на г-дин Y во делот кој се однесувал на уредникот. Што се однесува до апликантот, потврдено е судското барање бр 1, точки А до Ц и Е до Г, како и судското барање бр. 2 точка А. На апликантот му било наредено да му плати на жалителот 500,000 ISK (околу 3.000 евра (EUR) за надомест на нематеријална штета и 400.000 ISK, заедно со камата, за неговите трошоци пред Окружниот суд и Врховниот суд. Пресудата ги содржела следниве причини:

"Главното прашање во спорот во овој предмет било дали тужените се одговорни врз основа на Законот за печатење бр 57/1956, оддел 15 (2) и (3) за изјавите кои [апликантот] ги цитирал од интервјуираните лица, како и тоа дали насловите и референците креирани од самите тужени, биле направени во тесна врска со зборовите кои биле користени од интервјуираните лица, спаѓаат во одредбите од член 73 од Уставот на Исланд во врска со слободата на изразување. Заснованоста на предметот за секоја од странките биле доволно опишани во пресудата која е обжалена. Како што е наведено, тужителот го засновал своето барање за поништување на наводите во судското барање бр.1, точки А до Г, врз премисата дека

тие не содржат инсуинации за клевета по однос на неговиот карактер, кои се одговорност на [апликантот] како автор на статијата, видете го делот 15 (2) од Законот бр 57/1956. Во насловната страница на статијата било наведено дека текстот бил подготвен од страна на [апликантот]. На судското сослушување таа потврдила дека таа била автор на статијата, како и, дека исто така, ги формулирала под-насловите. Таа го утврдила текстот на под-насловите, кои, како и статијата, содржеле речиси дословно презентирање на изјавите на [Г-ѓа Z]. Ова дефинитивно било сторија на ([Г-ѓа Z]). [Апликантот] изјавил дека го снимал интервјуто, а потоа ја искористил снимката како основа за статијата и резултатот го испратил на [Г-ѓа Z]. Потоа [Г-ѓа Z] потврдила преку е-маил дека ова е точно презентирање на нејзината сторија. При споредувањето на текстот на интервјуто и снимката, од една страна, како и статијата која е во прашање со под-насловите, од друга страна, сепак е јасно дека ова не е дословно презентирање на изјавите на испитаникот. Сепак, исто така е јасно дека [апликантот] во поголемиот дел точно ја презентирал суштината на она што нејзиниот испитаникот го изјавил. Како што е споменато погоре, таа подоцна потврдила дека нејзината приказна била точно презентирана. Имајќи во предвид дека [апликантот], како што е наведено на насловната страница [...], е авторот на текстот, како и дека признала дека ја напишала статијата со нејзините под-наслови, таа се смета за автор на статијата и под-насловите, во смисла на Член 15 (2) од Законот бр 57/1956 и како таква ја сноси одговорноста за оваа работа. Нема последица фактот дали и [Г-ѓа Z], исто така, може да се смета како автор на статијата, во смисла на оваа одредба од законот.

Со наводите идентификувани во точките А, Б, Ц и Д од судското барање бр. 1, од неговата тужба, тужителот [г-дин Y] е обвинет за виновен за делата од член 206 од Кривичниот законик [...], со организирање на проституција помеѓу девојките кои работат за него во неговите простории, како и со предизвикување притисок врз нив за оваа намена со цел за остварување на својот профит. Зборовите во точките Е и Ф, сепак, одговараат на сугестијата дека г-дин Y девојките кои работеле за него ги лишил од слобода, што претставува кривично дело согласно член 226 од Кривичниот законик. Главниот текст во поднасловот "Проституцијата како правило, а помалку како исклучок" меѓу другото, ги содржел зборовите наведени во точките А и Б на судското барање бр. 1, како и други наводи кои се однесуваат на [Г-дин Y] и неговите стриптиз простории, *Goldfinger*. Од врската помеѓу главниот текст и насловот, јасно произлегува дека насловот е насочен против [г-дин Y]. Истото важи и за насловот во судското барање точки А, Б, Ц, и Г согласно наводите дадени погоре. Наводите идентификувани во точките А, Б, Ц, Е, Ф и Г од судското барање бр. 1 и под-насловот од точка А на тужбеното барање бр. 2 претставуваат повреда на член 235 од Кривичниот законик. Тие не се состојат од израз на мислење или вредности, туку од изјави за факти кои не се опфатени со член 73 од Уставот на Исланд во однос на слободата на изразување. Во согласност со член 241 (1) од Законот тие се прогласени за ништовни и неважечки од страна на судот.

Зборовите наведени во точка Д од судското барање бр. 1 биле насочени против неодредени лица, а не против жалителот [г-дин Y]. Под-насловите во точките Б и Ц на судското барање бр. 2 биле од општа природа; ниту пак изгледа дека текстот подолу е во врска со [г-дин Y]. Затоа, [апликантот] е ослободен по однос на тие судски барања. Зборовите содржани во судските барања бр. 3 и 4 од тужбата, за кои тужениот [уредник, G.E.A.] носи одговорност според оддел 15 (3) од Законот бр 57/1956, исто така се од општа природа и затоа таа се ослободува од обвинението во однос на овие тужбени барања.

Наводите и заклучоците од оваа пресуда требало да се објават во првото издание на Vikan, која била издадена по нејзиното изрекување. Сепак, барањето во однос на трошоците за понатамошното објавување се одбиени.

Согласно член 26 (1) (б) од Законот за надомест на штета бр. 50/1993, на [г-дин Y] му се доделува надомест, кој треба да се плати од страна на [апликантот] во однос на горенаведените клевети, во износ од ISK 500.000, плус камата [...], која се смета за реална. Во согласност со овој заклучок, на [апликантот] му е наредено да му ги плати на жалителот судските трошоци пред Окружниот суд и Врховниот суд [...]. Правните трошоци направени во друга смисла, не се надоместуваат. "

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО ЗАКОНОДАВСТВО

20. Членот 73 од Уставот на Република Исланд бр. 33/1944 гласи:

Член 73

"Секој има право на слобода на мислење и уверување.

Секое лице има право да ги изрази своите мисли, но, исто така, ќе биде повикано на одговорност за нив на суд. Со Законот никогаш не може да биде предвидена цензура или други слични ограничувања на слободата на изразување.

Слободата на изразување може да се ограничи само со закон во интерес на јавниот ред или на безбедноста на државата, за заштита на здравјето и моралот, или за заштита на правата или угледот на другите, ако такви ограничувања се сметаат за неопходни и во договор со демократските традиции. "

21. Следниве релевантни одредби од Кривичниот законик бр 19/1940 содржани во Глава XXV, насловена како "Клевета на карактерот и прекршување на приватноста":

Член 234

"Секое лице кое му штети на угледот на друго лице преку навреда со зборови или со дела, и било кое лице со ширење на такви навреди ќе биде казнето со парична казна или казна затвор до една година."

Член 235

"Ако некое лице тврди против друго лице нешто што може да биде штетно за неговата чест или ги шири таквите наводи, ќе биде казнето со парична казна или казна затвор до една година."

Член 236

"Создавањето или ширењето на штетни обвинувањата против доброто познавање на едно лице, ќе се казни со казна затвор до 2 години.

Ако обвинувањето е објавено или се рашири на јавен начин, дури и кога лицето кое ги раширило обвинувањата немало веројатна причина да верува дека тоа е вистинито, ќе се казни со парична казна или казна затвор до 2 години."

Член 241

"Во тужба за клевета, исказите за клевета може да бидат прогласени за ништовни и неважечки на барање на оштетената страна.

На лицето кое е прогласено за виновно за исказ за клевета може да му се нареди да му плати на повреденото лице, на негово барање, разумен износ на средства за да се покријат трошоците за објавување на пресудата, нејзината главна содржина или изреката, додека околностите може да се обезбедат во еден или повеќе јавни весници или публикации."

22. Во Дел 26 (1) од Законот за прекршочна одговорност бр 50/1993 се предвидува:

"Лице кое

а. намерно или од крајна небрежност предизвикува физички повреди или

б. е одговорно за незаконска повреда против слободата, мирот, честа или личноста на друго лице

може да му се нареди да плати нематеријална штета на оштетениот. "

23. Законот за печатење бр 57/1956, Глава V по однос на одговорност за содржината на публикациите, ги содржи следните релевантни одредби.

Дел 13

"Секое лице кое објавува, дистрибуира, или е вклучено во објавувањето или дистрибуција, на било каква публикација освен весник или месечник ќе сноси кривична одговорност и одговорност за штети во согласност со општите правила на законот, ако суштината на објавувањето го прекршува законот. "

Дел 15

"Што се однесува до одговорноста за весници или списанија, освен оние наведени во делот 14, се применуваат следниве правила:

Авторот е предмет на кривична одговорност и одговорноста за штетите ако тој или таа се познати и било како жител на Исланд кога публикацијата е објавена или во надлежност на Исланд во времето кога постапките се започнати.

Ако таквиот автор не е познат, одговорни се издавачот или уредник, потоа странката за продажба или дистрибуција на публикација, и конечно странката задолжена за нејзино печатење или пишување. "

24. Етичкиот кодекс на Здружението на Исландски новинари ги содржи следниве одредби:

Член 1

"Новинарот ќе настојува да не превзема ништо со што ќе доведе дискредитација на неговата или нејзината професија или професионална асоцијација, весник или редакција. Новинарот треба да избегнува какви било активности кои може да го поткопаат јавното мислење за работата на новинарите или да им наштети на интересите на професијата. Новинарот секогаш ќе покажува чесност во односите со колегите. "

Член 2

"Новинарот е свесен за неговите или нејзините лични одговорности за она што тој или таа пишува. Тој или таа треба да води сметка дека генерално, тој или таа, ќе се сметаат како новинари во неговите или нејзините состави и говори, дури и кога тој или таа дејствуваат надвор од неговата или нејзината професија. Новинарот ќе ја почитува доверливоста на неговите или нејзините извори. "

Член 3

"Новинарот ќе води сметка при неговото или нејзиното собирање на материјали, употребата на материјалот и презентација колку што е можно, и да покаже должно внимание при чувствителните прашања. Новинарот треба да избегнува какви било активности со кои може да предизвика непотребна вознемиреност или срам."

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 10 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

25. Апликантот се жалел дека Пресудата на Врховниот суд на Исланд од 28 јули 2008 година претставува вмешување во нејзиното право на слобода на изразување кое не било "неопходно во едно демократско општество" и на тој начин со ова бил прекршен Членот 10 од Конвенцијата, кој гласи:

"1. Секој има право на слобода на изразување. Ова право ја вклучува слободата на сопствено мислење и примање и пренесување на информации и идеи, без мешање

на јавната власт и без оглед на границите. Овој член не ги спречува државите да бараат лиценци од претпријатијата за емитување, телевизиски пренос и кинотека.

2. Остварувањето на овие слободи, имајќи во предвид дека со себе носи должности и одговорности, може да биде предмет на такви формалности, услови, рестрикции или казни определени со закон и неопходни во едно демократско општество, во интерес на националната безбедност, територијалниот интегритет или јавната сигурност, за спречување на неред или кривични дела, за заштита на здравјето или моралот, за заштита на угледот или правата на другите, за спречување на ширењето на доверливи информации или за одржување на авторитетот и непристрасноста на судството ".

26. Владата приговараше на овие аргументи.

А. Допуштеност

27. Судот утврди дека оваа жалба не е очигледно неоснована во смисла на членот 35 § 3 (а) од Конвенцијата. Тој понатаму забележа дека таа не е недопуштена по ниеден друг основ. Поради тоа мора да биде прогласена за допуштена.

Б. Основаност

28. Судот смета дека оспорената мерка претставува "вмешување од страна на [а] јавен орган" во правото на слобода на изразување на апликантот како што е загарантирано со првиот став од член 10.

29. Тоа вмешување имало правна основа во членовите 235 и 241 (1) од Кривичниот законик, дел 15 (2) од Законот за печатење и дел (1) од Законот за прекршочна дговорност и во оваа смисла било "пропишано со закон "за целите на вториот став од Член 10.

30. Во врска со ова, Судот сметал дека во текот на постапката, која апликантот ја спровел пред него, а во врска со горенаведениот критериум - "пропишано со закон" - дека Врховниот суд го применил националниот закон на начин кој не бил предвидлив, со тоа што ја сметал за одговорна за оспорените изјави како "автор", согласно дел 15 (2) од Законот за печатење. Со други зборови, таа иако не расправала дали вмешувањето нема правна основа во законот на Исланд, таа го оспорила квалитетот на законот во врска

со барањата на предвидливост кои произлегуваат од Судските автономни толкувања на законитоста во својата судска пракса. Сепак, Судот не сметал дека е потребно да се зборува за ова прашање кое изгледа се однесува на посебна тема покрената од страна на апликантот за прв пат во нејзината обсервација од 8 април 2011 година во одговор на оние поднесени од Владата од 16 февруари 2011 година.

31. Судот понатаму е убеден дека вмешувањето произлегува од легитимната цел за заштита на "угледот или правата на другите".

32. Останува да се утврди дали вмешувањето е "неопходно во едно демократско општество".

1. Произнесувања на странките

(а) Апликантот

33. Апликантот тврдел дека иако може да се расправа дека некои од исказите објавени повеќе биле изјави за факти отколку вредносни судови, поради што било јасно дека истото не претставува доволна причина за ограничување на нејзината слобода на изразување како новинар согласно Член 10 од Конвенцијата. Таа се однесувала со добра вера и нејзините намери не биле да му се наштети на угледот на Г-ин У, туку да се допринесе кон континуирана социјална дебата за работењето на стриптиз клубовите. Статијата се сметала за причина за подигнување на сериозна јавна загриженост. Со забраната за ширење на информации во прашање, дадена во пресудата на Врховниот суд, било предизвикано неразумно ограничување на новинарската слобода на апликантот која е заштитена со членот 10 и тоа не може да се смета како "неопходно во едно демократско општество". Со тоа што било побарано од апликантот да обезбеди доволно докази за да ги докаже исказите на Г-ѓа Z, таа бил соочена со неразумна, ако не и невозможна, задача (Thorgeir Thorgeirson против Исланд, 25 јуни, 1992 година, § 65, Серија А бр. 239).

34. Според мислењето на апликантот, постоела доволна фактичка основа дозволувајќи објавување на оспорените наводи направени од Г-ѓа Z во своето интервју.

35. На прво место, апликантот се повикал на фактот дека интервјуте е во врска со јавна расправа за тоа дали во стриптиз клубот *Goldfinger*, во сопственост и управувани од страна на г-дин Y, се појавува проституција, и дали тој бил директно вклучен во таквата активност. Сторијата била заснована на едно интервју со жена, г-ѓа Z, која работела за г-дин Y и која во текот на еден долг период имала искуство од прва рака за ситуацијата во стриптиз клубовите, вклучувајќи го и *Goldfinger*. Покрај тоа, треба да се има на ум и дека неколку недели пред тоа, *Vikan* објавил интервју со три источноевропски жени кои дале гламурозна слика за стриптиз танцувањето. Исто така, во истиот магазин, две Исландски жени кои имале искуство со стриптиз танцување биле анонимно интервјуирани, од кои и двете го делеле искуството на Г-ѓа Z во врска со проституцијата во стриптиз клубовите. Трето, во текот на домашната постапка, апликантот до Окружниот суд поднел Извештај од Амбасадата на Соединетите Американски Држави (САД) за полови кривични дела во Исланд, опишувајќи еден инцидент кога на еден од неговите вработени при посетата на стриптиз клубот Голдфингер за потребите на истражувањето му било понудено секс за пари. Четврто, апликантот се повикал на извештајот на шефот на полицијата во Рејкјавик, во кој било одбиено барањето на *Goldfinger* за обновување на дозволата за служење на алкохолни пијалаци, со индикација за сомневањата на полицијата за нелегални активности поврзани со основањето. Извештајот потврдил дека истражувањето покажало дека постои врска помеѓу проституцијата и стриптиз клубовите и дека полицијата се противела на обновувањето на лиценцата на *Goldfinger* за служење на алкохолни пијалаци.

36. Покрај тоа, апликантот се повикал на друг случај за клевета (Пресуда на Врховниот суд (бр. 475/2008) од 30 април 2009 година), покрената од г-дин Y против друго списание пред Окружниот суд речиси истовремено со овој предмет. Во тој предмет, поранешниот главен портир на *Goldfinger* (неколку години) и ко-менаџер, сведочеле пред Окружниот суд во

Рејќјавик тврдејќи дека г-дин У дозволувал проституцијата да се одвива непречено во формацијата. Според ова сведоштво, г-дин У добивал половина од приходите добиени од оваа активност. Во тој предмет, кој Врховниот суд го пресудил на 30 април 2009 година, г-дин У барал поништување на осум изјави кои содржеле наводи дека во *Goldfinger* проституцијата се одвивала често. Врховниот суд барањето на г-дин У, сите наводи кои се однесуваат на проституцијата во *Goldfinger* да бидат прогласени за ништовни и неважечки, го одбил. Ова од причина што можело да се утврди дека проституцијата се одвива внатре во *Goldfinger*, иако во списанието не се тврдело дека г-дин У лично се стекнал од таа активност.

37. Апликантот истакнал дека г-дин У за време на телевизиско интервју самиот признал во истото време, како и во публикацијата на спорниот напис, дека имало инциденти на проституција со кои тој се расправал, иако не сакал да се осврне на тоа како. Копија од интервјуто била поднесена во националните постапки. Во истото интервју г-дин У, исто така, признал дека стриптиз танчерките биле лишени од слобода при тоа укажувајќи дека ова било потребно за да истите се заштитат од клиентите кои би сакале нешто повеќе од танцување во приватност. Исто така, во предметот било откриено дека Министерството за социјални работи побарало од полицијата да отвори истрага за тоа дали работниците во стриптиз клубовите биле лишени од слобода. Апликантот додал дека г-дин У, кој секојдневно ги водел активностите во клубот и кој имал канцеларија во своите простории, не можел да ги игнорира било каквите нелегални активности кои се случувале таму.

38. Апликантот го сметал за нетипичен коментарот на Владата дека "*Goldfinger* [водел] или сеуште води бизнис", додека всушност стриптиз танцувањето било забрането во Исланд.

39. Апликантот сметал дека гореспоменатите факти обезбедуваат голема причина да се разговара слободно и отворено за прашањето за наводната проституција во стриптиз клубовите.

40. Апликантот истакнал дека известувањето во прашање се засновало на сигурен извор, имено од сторијата на сведок од прва рака, жена која го контактирала списанието *Vikan* и имала желба да ја каже нејзината приказна. Ова било откако жената го прочитала интервјуто во истиот магазин, објавено три недели пред тоа, со три источноевропски жени, при што сите работеле за г-дин Y во *Goldfinger*, во која тие ја величеле професијата. Г-ѓа Z се почувствувала навредено од нивниот опис на професијата. Немало индикации дека апликантот постапил несовесно или дека етиката на добро новинарство била прекршена, при што таа приговарала на тврдењето на Владата дека таа била безгрижна. Предметот не бил заведен пред Комитетот за етика на исландското новинарско здружение ("ИПА"). Всушност, ИПА отворено изразила револт кон пресудата на Врховниот суд. Апликантот истакнал дека интервјуто било дел од јавната дебата по однос на тоа дали да се забранат стриптиз клубовите во Исланд. Г-дин Y му се дала можност да коментира за статијата, од која тој самиот искористил, и на таков начин ги негирал сите обвинувања.

41. Апликантот, потпирајќи се на *Selistö* против Финска (бр. 56.767/00, 16 Ноември 2004), го повикал Судот да се разгледа дали г-дин Y, кој бил многу контроверзна личност и кој имал во сопственост и водел високо контроверзен бизнис, имал толку несомнен интерес за заштита на неговиот углед кој би можеле да го надминат интересот за дискусија за важна работа од легитимен јавен интерес.

42. Апликантот немал причина да верува дека информациите може да бидат неистинити и таа всушност сметала дека тие се прецизни и точни. Неспорно е дека испитаникот работел многу години како стриптиз танчерка, вклучувајќи во клубови на Г-дин Y, особено во *Goldfinger*. Таа немала причина да го наклевети г-дин Y. Во нејзината изјава пред Окружниот суд таа тврдела дека од причина што нејзините искази во списанието се вистините, тие не можело да бидат клеветата. Таа за истата цел сведочела и пред Окружниот суд. Сепак, во текот на првостепеното сослушување, г-дин Y успеал да постигне договор за судско порамнување со интервјуираната, при што тој ја повлекол тужбата против неа и ги надоместил сите трошоци,

оставајќи при тоа само на апликантот да одговара за неговата тужба дека написот е невестинит и како таков дека претставува клеветата.

43. Сметањето дека апликантот е одговорен за клеветата само заради тоа што не можела да обезбеди цврсти докази за сите искази на интервјуираните лица, ја лишува од нејзиното право како личност и како новинар да објави важни информации од јавен интерес. Пресудата на Врховниот суд не понудила одговори за тоа како новинарите да избегнат одговорност кога известуваат или презентираат напис за темната страна на општество. Таа не успеала да воспостави фер рамнотежа меѓу слободата на изразување на апликантот, од една страна, и интересот на г-дин Y во заштитата на неговиот углед од друга страна.

44. Конечно, апликантот тврдеше дека висината на надоместокот кој Врховниот суд и наредил да му го плати на г-дин Y - ISK 1.102.599, вклучувајќи затезна камата за две години, кои според стапката на размена во 2007 изнесувал околу 12.500 евра – одговарал на износ од нејзините пет месечни плати (2.600 евра), не сметајќи ги нејзините сопствени судски трошоци пред Окружниот суд и Врховниот суд. Според неа, висината на наградата била непропорционални со целта што се спроведува.

(б) Владата

45. Владата нагласи на почетокот дека во нивното толкување на член 73 од исландскиот Устав, судовите во Исланд традиционално силно се потпираат на стандардите слични на оние кои се применуваат од страна на Европскиот суд во толкувањето на член 10 од Конвенцијата и, исто така, се земени во предвид како фактори во нивното испитување на предметниот случај.

46. Владата истакна дека, како може да се види од пресудата на Врховниот суд, на исказите за кои беше утврдено дека ги повредуваат правата на Г-ин Y се сметале повеќе како изјави за факти отколку како вредносни судови. Овој пристап беше целосно во согласност со праксата на Европскиот суд.

47. Од причина што наводите дека г-дин Y е виновен за сериозни кривични дела биле презентирани како факти, судовите во Исланд уживаат поголема рамка на проценка во ограничувањето на нејзината слобода на изразување отколку што би било случај кога изјавите би се состоеле од вредносни пресуди.

48. Забелешките објавени во статија на апликантот мора да се разгледува во контекст во кој тие се појавиле и во однос на начинот на кој тие биле презентирани во списанието во прашање. Статијата била главна приказна во списанието и била избрана како наслов на предната корица, во прилог како главна тема на уредувачката колумна на списанието. Во под-насловите во статијата се напишани од апликантот кој таа неспорно го избрала од сторијата на нејзиниот испитаникот, фразите "Проституцијата како правило, а помалку како исклучок", "закани со смрт" и "донесени во Исланд без сомневање за она што ќе се случува" беа особено шокирачки и штетни за карактерот на г-дин Y, чие име постојано било споменувано во статијата. Иако, апликантот не бил одговорен за исказите кои се појавиле на насловната страница или во редакцијата, целиот контекст и презентација на статијата и нејзините под-наслови беа такви што претставуваат сериозни обвинувања против г-дин Y.

49. Владата прифати дека проституцијата и други сродни криминални активности се важни социјални прашања и дека може да има голема последица за вакви прашања слободно да се дискутираат во јавноста. Било јасно дека ова е социјален проблем од голем јавен интерес во Исланд, како и во други европските држави, за кое било отворено дискутирано во медиумите во Исланд, истовремено во весниците и на радио и телевизија. Предвидени биле измени на Исландското кривично право со кои се предвидуваат потешки казни и криминализирање на чинот на купување на услугите на проститутките, биле предвидени посебни акциони планови во рамките на системот за спроведување на законот, како и бил ставен поголем акцент на меѓународната полициска соработка. Пред судовите во Исланд во последните години имало обвиненија и пресуди во кривичните предмети кои ги вклучуваат кривичните дела проституција и трговија со луѓе. Овие

предмети привлекле големо внимание пред медиумите. Ниту Г-ин У, ниту неговиот клуб имале некаква врска со овие случаи.

50. Оваа состојба не дава право на апликантот да објавува лажни обвинувања за тоа дека одредени поединци извршиле кривични дела поврзани со таквите активности. Така, г-дин У не беше обврзан да даде изјави за неговата вина и тврдењата дека тој стекнувал приход од проституцијата, дека лишувал од слобода жени и истите ги принудувал да се вклучат во проституција. Со други зборови, тоа што се одвивала јавна дебата во врска со прашањето на проституцијата во клубовите споредливи со оние управувани од страна на г-дин У самото по себе не обезбедува фактичка основа за изјавите дека тој е виновен за овие кривични дела. Јасно е дека исказите и нивниот контекст во врска со г-дин У, во статијата напишана од страна на апликантот, не претставувале непоходен придонес кон спомнатата јавна дебата. Навистина, во својата пресуда Врховниот суд направил разлика помеѓу општите изјави на оваа тема и специфичните искази насочени против личноста на г-дин У, кои не се сметаат за неопходен придонес кон јавната дебата.

51. Исто така аргументот на апликантот дека полицијата одбила да ја продолжи лиценцата на г-дин У за служење на алкохол поради проституцијата, нема никаков основ или вредност; дури и ако ова било случај, јасно е дека немало обезбедени докази за поддршка на ова тврдење. Г-дин У не е ниту обвинет, ниту осуден за било кој од прекршоците опишано во статијата на апликантот, а уште повеќе што неговиот ресторан, *Goldfinger*, се уште работел.

52. Исто така, треба да се има во предвид дека г-дин У не бил во состојба во која можел да очекува да сноси потешки критики или обвинувања во врска со јавната дебата за социјалните прашања. Тој не бил ангажиран во политиката ниту бил носител на јавна функција. Дотолку повеќе што неговиот бизнис не бил од таква природа за да се оправда негово изложување на потешка осуда од било кое друго лице. Тој не бил осуден за каков било криминал, како што било сугестирано во статијата од весникот, напишана од

страна на апликантот, и поради тоа требало да му биде дадена истата заштита на неговиот приватен живот, како и на било кое друго физички лица.

53. Владата силно се противела на аргументот на апликантот дека од причина што, според неа г-дин Y веќе имал високо контроверзен карактер со врски со различни контроверзни луѓе, таа уживала поширока слобода како новинар во објавувањето на изјави во врска со неговата вина, отколку во случај со други приватни лица. Од судската пракса на Судот неможат да се извлечат принципи од овој вид. Ниту, пак, "многу контроверзни карактери" одговараат на било која категорија на лица за кои приватниот живот и угледот заслужуваат помала заштита против повреди направени од страна на медиумите.

54. Ставот на апликантот кон г-дин Y доведува под сомневање дали таа делувала со добра волја и како одговорен новинар. Според неа за изјавите во врска со Г-дин Y кои таа ги добила од Г-ѓа Z не била потребна понатамошна истрага или потврда од други извори.

55. Владата не оспорила дека апликантот требало да обезбеди доказ за вината на г-дин Y во однос на обвинувањата надвор од разумните сомневања. Сепак, изјавите биле објавени без неопходните обиди да се проверат истите преку истражување и без консултирање на други веродостојни извори или спроведување на истрага со цел да се воспостави посолидна фактичка основа за поткрепа на обвинувањата дадени од Г-ѓа Z. Индикациите направени од страна на апликантот за други релевантни материјали кои се однесуваат на проституцијата во стриптиз клубовите не откриваат дека била превземена некаква иницијатива за да се проверат изјавите, како и да се обезбедат точни и веродостојни информации.

56. Повикувајќи се на пресуда на Судот во случајот *Ruokanen* и други против Финска (бр. 45130/06, § 48, 6 април 2010 година), Владата тврдеше дека г-дин Y треба да има корист од презумпцијата на невиност според член 6 § 2 од Конвенцијата.

57. Владата понатаму укажа дека апликантот не успеал да се однесува според новинарските должности идентификувани од страна на Судот во својата судска пракса и дека со оглед на околностите на случајот со сигурност од нејзина страна била покажана негрижа. Таа била во неможност да потврди, или да обезбеди доказ за, лажните обвинувања содржани во исказите на Г-ѓа Z. Во моментот кога станало очигледно дека таа не може најде фактичка основа за наводите на Г-ѓа Z против г-дин Y, таа требало во таа соодветна мера да ги презентира исказите на Г-ѓа Z. Владата, исто така, се повикала на членот 3 од Кодексот на етика на исландското Здружение на новинари (види погоре став 24).

58. Ако може да се прифати дека еден новинар би можел да биде ослободен од обврската да ги проверува изјавите дадени од неговите или нејзините извори едноставно со нивно објавување како директни цитати, ова ќе значи поткопување на важниот принцип дека новинарите треба да применуваат грижа при собирањето, користењето и презентацијата на материјалот.

59. Од таа причина Владата го оспорила аргументот на апликантот дека одговорноста за цитирањето на исказите од трети лица ќе ја поткопа независноста на медиумите. Дефинитивно улогата, како и правото на медиумите е да шират информации и лични мислења. Меѓутоа, овде станува збор за тоа дали условот под кој ги употребуваат, презентацијата и контекстот во кој такви информации ги објавуваат одговараат на критериумите за одговорно новинарство. Апликантот во конкретниот случај не успеал да се исполни овие критериуми.

60. Според мислењето на Владата, посоченото ограничување на уживањето на слободата на изразување од страна на апликантот во овој случај одговора на сериозната општествена потреба и било оправдано со релевантни и доволни причини. Бидејќи таа објавила лажни обвинувања дека г-дин Y извршил сериозни кривични дела, биле доведени во прашање важните индивидуални права за лична приватност, чест и углед. Позитивната државна законска обврска на тужениот за заштита на овие индивидуални

права претставуваа важен јавен интерес за националните судови при обидот за постигнување на фер рамнотежа помеѓу конкурентните интереси, во рамки на нивните граници на проценка.

61. Конечно, треба да се нагласи дека мерките биле сразмерни со легитимната цел. Износите на надоместокот кои му биле наредени на апликантот да ги плати биле целосно во согласност со постоечката национална судска пракса. Во никој случај истите не биле особено тешки за неа.

2. Проценка од страна на судот

(а) Општи принципи

62. Во пресудата *Pedersen and Baadsgaard v. Denmark* [GC], бр. 49017/99, ЕКЧП 2004 XI, Судот ги сумираше општите принципи во својата судска пракса како што следува:

"68 Тестот на "неопходност во демократско општество" бара од Судот да утврди дали вмешувањето кореспондира со "итна општествена потреба". Државите договорнички имаат одредени граници при проценката дали таква потреба постои, при што тоа оди паралелно со Европскиот надзор, опфаќајќи ги законодавството, како и одлуките за негова примена, дури и оние дадени од страна на независен суд. Судот затоа е овластен да даде конечна одлука за тоа дали "ограничувањето" е во склоп со слободата на изразување заштитена со член 10 (види, меѓу многу други авторитети, *Perna v. Italy* [GC], бр. 48898/99, § 39, ECHR 2003-V, и *Association Ekin v. France*, бр. 39288/98, § 56, ECHR 2001-VIII).

69. Задачата на Судот при вршењето на неговата надзорна функција не е да го заземе местото на надлежните домашни судови туку да ги разгледа согласно член 10 одлуките што ги донеле согласно нивното овластување за проценка (види *Fressoz & Roire v. France* [GC], бр. 29183/95, § 45, ECHR 1999-I). Ова не значи дека надзорот е ограничен на утврдување дали тужената Влада го користи своето дискреционо право разумно, внимателно или во добра вера; она што Судот треба да го направи е да утврди дали обжаленото вмешување во светлина на случајот како целина, вклучувајќи ја содржината на коментарите дадени против апликантите, како и контекстот во кои тие ги направија (види *News Verlags GmbH & Co KG v. Austria*, бр. 31457/96, § 52, ECHR 2000-I).

70. Особено, Судот мора да утврди дали причините изнесени од страна на националните власти да се оправда вмешувањето биле "релевантни и доволни" како и дали преземените мерки биле пропорционални со легитимните цели" (види *Chauvy*

and Others v. France, бр. 64915/01, § 70, ECHR 2004-VI). Притоа, Судот мора да се увери дека националните власти, базирајќи се на прифатлива оценка на релевантните факти, ги примениле стандардите во согласност со принципите пропишани во Член 10 (види, меѓу многу други авторитети, *Zana v. Turkey*, пресуда од 25 ноември 1997 година, Извештаи 1997-VII, стр 2547-48, § 51)."

63. Дотолку повеќе кон ова, слободата на изразување, што е исто потврдено во горе-цитираната *Pedersen and Baadsgaard* (ibidem, § 71), се применува не само на "информациите" или "идеите" кои се позитивно примени или се сметаат за ненавредливи или како прашање на рамнодушност, туку и на оние што навредуваат, шокираат или вознемируваат. Како што е наведено во член 10, оваа слобода е предмет на исклучоци, кои треба, сепак, да се толкуваат строго, и потребата за било какви ограничувања мора биде убедливо утврдена (види, меѓу другите авторитети, *Jersild v. Denmark*, пресуда од 23 Септември 1994 година, Серија А бр 298, стр. 23-24, § 31; *Janowski v. Poland* [GC], бр. 25716/94, § 30, ECHR 1999-I; и *Nilsen and Johnsen v. Norway* [GC], бр. 23118/93, § 43, ECHR 1999 VIII; *Lindon, Otchakovsky-Laurens and July v. France* [GC], бр. 21.279 / 02 и 36.448 / 02, § 45, ECHR 2007 IV).

64. Во последната пресуда на Големиот судски совет во Аксел Спрингер (*изворно Axel Springer*) АГ *v. Germany* ([GC], бр. 39.954 / 08, § 83, 7 февруари 2012), Судот повтори дека правото на заштита на угледот е право кое е заштитено со член 8 од Конвенцијата, како дел од правото на почитување на приватниот живот (види *Chauvy and Others v. France*, бр. 64.915 / 01, § 70, ECHR 2004 VI; *Cumpăna и Mazăre v. Romania* [GC], бр. 33348/96, § 91, ECHR 2004 XI; *Pfeifer v. Austria*, бр. 12.556 / 03, § 35, 15 ноември 2007 година; и *Polanco Torres and Movilla Polanco v. Spain*, бр. 34.147 / 06, § 40, 21 Септември 2010 година). Сепак, како што е исто истакнато од Судот во таа пресуда, со цел да се примени членот 8, нападот врз угледот на една личност мора да достигне одредено ниво на сериозност и на начин што предизвикува повреда на уживањето на правото на почитување на приватниот живот (исто така, види, *A. v. Norway*, бр. 28.070 / 06, § 64, 9 април 2009 година; и *Sidabras u Džiautas v. Lithuania*, бр. 55.480 / 00 и 59.330 / 00, § 49, ECHR 2004 VIII).

65. Фундаментален фактор за Судот при одлучувањето по конкретниот предмет, е суштинската функција која новинарството ја остварува во едно демократско општество. Иако новинарството не смее да пречекори одредени граници, особено во поглед на почитување на угледот и правата на другите и потребата да се спречи откривањето на доверливи информации, сепак неговата должност е да пренесат - на начин во согласност со своите обврски и одговорности - информации и идеи за сите прашања од јавен интерес. Не само што новинарството има задача да дава такви информации и идеи: туку исто така и јавноста има право истите да ги добие. Покрај тоа, Судот е свесен за фактот дека новинарската слобода исто така го опфаќа можното прибегнување кон степен на претерување, па дури и провокација. Во случаите како што е конкретниот, националната граница на проценка е ограничена од интересот на демократското општество во овозможување на новинарството да ја оствари својата витална улога на "јавен чувар" во пренесување на информации од сериозен јавен интерес (види *Bladet Tromsø and Stensaas v. Norway* [GC], бр. 21980/93, § § 59 and 62, ECHR 1999 III; *Tønsbergs Blad A.S. and Haukom v. Norway*, бр. 510/04, § 82, 1 март 2007 година, со понатамошните референци).

(б) Примена на овие принципи во конкретниот случај

66. Како што е утврдено од страна на Врховниот суд во потврдувањето на заклучоците на Окружниот суд Судот нотира дека оспорените изјави (цитирани под тужбеното барање бр. 1 точки А до Ц и Е за Г и барање бр. 2, точка А од ставот 11 погоре) содржани во статијата на апликантот се состојат од обвинувања, прво, дека г-дин Y за свој профит организира проституција во просториите на неговиот стриптиз клуб *Goldfinger* и за таа цел вршел притисок врз жените кои работат таму. Второ, наводно тој ги лишил од слобода жените кои работеле за него. Овие наводи ги вклучуваат обвинувањата за криминално однесување, соодветно пропишани со членовите 206 и 226 од Кривичниот законик. Според член 241 (1) од Законот, Врховниот суд ги прогласил изјавите за ништовни и неважечки. Судот не гледа причина за преиспитување на оценката на Врховниот суд дека обвинувањата претставуваат клевета и дека причините на кои тоа се заснова

се релевантни на легитимната цел за заштита на правата и угледот на г-дин Y.

67. Што се однесува до понатамошното прашање дали тие причини се доволни за целите на членот 10, Судот мора да ја има во предвид целокупната позадина против кои изјавите биле објавени. Судот не е убеден од страна на аргументот на Владата дека описот на Г-ин Y даден од апликантот во статијата "Не претставувал јасно неопходен придонес кон споментата јавна дебата". Дали едно објавување ќе претставува прашање од јавен интерес или не, ќе треба да зависи од една поширока проценка на предметот и контекст на објавувањето (*Tønsbergs Blad A.S. and Haukom*, цитирана погоре, § 87). Во оваа насока треба да се нотира дека пред објавувањето на статија на барателот на 23 август 2007 година, на печатените и телевизиските медиуми се водела континуирана јавна дебата во Исланд за заострување на прописите за стрптиз клубовите или за забрана на такви клубови заедно. Друго списание, *Ísafold*, во јуни 2007 година објавило напис за поврзаноста меѓу таквите клубови и проституцијата тврдејќи дека условите за стриптиз клуб танчерките кои потекнуваат од Источна Европа се еднакви со трговијата со луѓе. Потоа *Vikan* ги објавил интервјуата со три источноевропски жени кои работеле во клубот *Goldfinger* на Г-ин Y, и кои потврдиле дека тие биле среќни што работи за него и дека критиката кон стриптиз клубовите може само да се објасни со завист на некои жени. По истото прашање, *Vikan* објавил и интервјуа со две анонимни стриптиз танчерки кои ја опишале проституцијата и наркоманијата, како негативната страна на своите работни места. Како реакција на позитивните описи на бизнисот пренесени од страна на претходните три жени, г-ѓа Z го контактирала *Vikan* да ја понуди нејзината приказна за нејзиното лично искуство да работи како стриптиз танчерка во неколку стриптиз клубови, вклучувајќи и во *Goldfinger* на г-дин Y. Според мислењето на Судот, кое очигледно не е оспорено, нема сомневање дека написот на апликантот во целина отвара сериозна загриженост меѓу јавноста во Исланд, како и во другите европски држави. Сепак, од пресудувањето на Врховниот суд, не произлегува дека ваквото мислење со себе носи некаков товар, и како такво на него се гледа само како релевантно за проценката на судот.

68. Судот во став 67 погоре, истакнал дека со тоа што г-дин Y се вклучил во одреден вид на бизнис во прашање, а исто така имајќи го предвид легитимниот јавен интерес, мора да се смета дека тој неизбежно и свесно влегол во јавниот домен и самиот се изложил на непосредна контрола на неговите дела. Границите на прифатлива критика мора соодветно да бидат пошироки отколку во случај да се работи за физичко лице или обичен професионалец (види, *mutatis mutandis*, *Steel and Morris v. the United Kingdom*, бр. 68.416 / 01, § 94, ECHR 2005 II; *Timpul Info-Magazin and Anghel v. Moldova*, бр. 42.864 / 05, § 34, 27 ноември 2007 година).

69. Највнимателна контрола од страна на Судот во овој случај е направена, кога преземените мерки или санкциите изречени од страна на националните власти се способни за обесхрабрување на учеството на новинарството во дебатите за прашања од легитимен јавен интерес (види *Jersild*, цитиран погоре, стр 25-26, § 35; *и Bergens Tidende and Others v. Norway*, нема 26132/95, § 52, ECHR 2000 IV, *Tønsbergs Blad A.S. and Haukom*, цитирана погоре, § 88; споредуваат *MGN Limited v. the United Kingdom*, без 39.401 / 04, § § 150 и 155, 18 јануари 2011 година; *Von Hannover v. Germany* (бр. 2) [GC], бр. 40660/08 и 60641/08, § § 106-107, од 7 февруари 2012 година; *Axel Springer AG*, цитирана погоре, § § 87-88, 7 февруари 2012 година).

70. Судот во врска со ова смета дека заштитата на правото на новинарите да се разменуваат информации за прашања од општ интерес бара тие да дејствува со добра волја и врз точна фактичка основа и да се обезбедат "сигурни и прецизни" информации во согласност со етиката на новинарството (види, пример, *Goodwin*, цитирана погоре, р. 500, § 39; *Fressoz and Roire* цитирана погоре, § 54-I; *Bladet Tromsø and Stensaas*, цитирана погоре, § 65; *McVicar v. the United Kingdom*, бр. 46311/99, § 73, ECHR 2002-III; и *Pedersen and Baadsgaard v. Denmark* [GC], бр 49017/99, § 78, ECHR 2004 XI) Под условите од член 10 став 2 од Конвенцијата, слободата на изразување со себе носи "должности и одговорности", кои, исто така, се однесуваат на медиумите, дури и во однос на прашања од сериозен јавен интерес. Овие "должности и одговорности" се значајни кога е во прашање напад на угледот

на наведено физичко лице, како и кршење на "правата на други". Според ова, кај медиумите се потребни посебни основи при објавувањето отколку вообичаените должности да ги проверуваат фактичките изјави кои претставуваат клеветата за приватни лица. Дали таквите основи постојат, зависи особено од природата и степенот на клеветата која е во прашање, како и степенот до кој медиумите може разумно да ги сметаат нивните извори како сигурни во однос на наводите (види, меѓу другите авторитети, *McVicar*, цитирана погоре, § 84, ЕСЧП 2002-III; *Bladet Tromsø and Stensaas*, цитирана погоре, §66; и *Pedersen and Baadsgaard*, цитирана погоре, § 78).

71. Судот утврдил дека не постојат такви посебни основи како што е опишано погоре во овој конкретната инстанца. Спорната статија ќе се земе во предвид како целина и посебно внимание ќе се даде на зборовите кои се користат во спорните делови од статијата и контекстот во кој се објавени, како и начинот на кој тоа беше подготвен (види *Sürek v. Turkey* (бр. 1.) [GC], бр. 26682/95, § 62, ECHR 1999 IV). Судот мора да испита дали апликантот постапил со добра волја и во согласност со обичните новинарски должности за проверка на фактичките обвинувања. Оваа должност наметнува потреба таа да се потпира на доволно прецизна и сигурна фактичка основа која може да се смета за пропорционална на природата и степенот на тврдењето, имајќи во предвид дека колку се посериозни обвинувањата, дотолку повеќе солидна треба да биде фактичката основа (види *Pedersen and Baadsgaard*, цитирана погоре, § 78).

72. Судот нотира дека на прво место според наодите утврдени од страна на Врховниот суд, спорните обвинувања се состоеле од фактички изјави, а не од вредносни оценки, а криминалното однесување пропишана на конкретно физичко лице г-дин Y. Судот не гледа причина да не се согласува со ваквата оценка и дотолку повеќе смета, дека обвинувањата се од таква природа и важност за да предизвикаат значителна штета на неговата чест и углед.

73. Од друга страна, се прифаќа дека оспорените изјави потекнуваат од интервјуто со Г-ѓа Z (спореди *Ruokanen*, цитирана погоре, § 47). Таа го

контактирала апликантот со цел да се објави нејзината сторија за нејзиното лично искуство со односната професија, вклучително во времето кога г-дин Y бил нејзиниот работодавач. Според наодите на Врховниот суд, кога биле споредени текстот на интервјуто со снимката од интервјуто, јасно било дека статијата не била прецизно презентирана, но без оглед, суштината на изјавите на г-ѓа Z, во најголема мера биле точно презентирани, која пак подоцна потврдила дека нејзината приказна била точно презентирана. Сите, освен еден од оспорените изјави, и тоа под-насловот во точка А од тужбеното барање бр. 2 ("Проституцијата како правило, а помалку како исклучок") со одобрение на г-ѓа Z било пренесено како цитат. Врховниот суд се чини дека наведената точка не ја сметал поинаку од горе- споменатите цитати (види став 19 погоре). Судот смета дека нема причина за тоа или, смета дека под-насловот доволно јасно ги презентира сторијата и мислењето на г-ѓа Z (види *Thoma v. Luxembourg*, бр. 38432/97, § 64, ECHR 2001-III; спореди *Verdens Gang and Aase v. Norway* (dec.), бр. 45710/99, ECHR 2001-XX).

74. Се додека постои легитимен интерес за заштитата на г-дин Y против оспорените обвинувања за клевети направени од страна на г-ѓа Z во интервјуто, според мислењето на Судот тој интерес во голема мера бил сочувана со можноста дадена согласно Исландски закон да поднесе против неа постапка за клевета (види, *mutatis mutandis*, *Jersild*, цитиран погоре, § 35). Ова и било направено. Судот го сметал за значајно тоа што откако г-ѓа Z дала усен исказ пред Окружниот суд, г-дин Y одлучил да ги своите судски барање за клевета против неа и да ги покрие нејзините законски трошоци. Судот не можел да не забележи дека како резултат на ова судско порамнување Г-ѓа Z, како извор на оспорените обвиненија, била отстранета како странка во постапката во која г-дин Y продолжил да бара одговорност од апликантот во однос на истите наводи, со што значително се намалила било каква можност за неа да ги докаже истите.

75. Апликантот сепак доставил докази во поддршка на спорните изјави. Апликантот освен што самата ја оценила сигурноста на сторијата од прва рака на Г-ѓа Z, исто така и поднел голем број на материјали како докази пред Окружниот суд и Врховниот суд. Ова меѓу другото, вклучува, инцидент

опишан од страна на Амбасадата на САД во извештајот за трговијата со луѓе во Исланд опишувајќи како на еден од членовите на персоналот му биле понудени сексуални услуги во ресторанот *Goldfinger*. Таа понатаму се потпираше на снимката од телевизиско интервју со г-дин Y емитувано на Канал 2 на 1 јуни 2007 година, во текот на кој тој призна дека имало инциденти во *Goldfinger*, каде што на клиентите им се нуделе сексуални услуги и дека стриптиз танчерките биле лишени од слобода - со цел да се заштитат од клиентите кои поттикнувале форми на забава, различни од танцувањето.

76. Сепак, и покрај тоа што бил донесен заклучок дека оспорените изјави биле фактички тврдења наместо вредносни проценки, при што апликантот бил прогласен за одговорен за клеветата, Врховниот суд во својата пресуда од 5 Март 2009 година пропуштил да се справи со горенаведените фактички аргументи во предметот на апликантот, во смисла на прекинувањето на постапката на г-дин Y против г-ѓа Z. Според мислењето на Судот, поради ова може дури и да се доведе во прашање дали на апликантот му била дадена вистинска можност да се ослободи од одговорност ако докаже дека таа делувала со добра волја, а по однос на фактичките тврдења, со утврдување на нивната вистина (види *Mamère v. France*, бр. 12697/03, § 23, ECHR 2006-XIII; и *Castells v. Spain*, 23 April 1992, § 48, Series A бр. 236).

77. Судот исто така ги нотирал информациите обезбедени од апликантот и неоспорени од страна на Владата, во врска со постапките за клеветата поднесени од Г-дин Y против новинарите кои ја напишале статијата објавена во *Ísafold* во јуни 2007 година (види став 6 погоре) и кои тој ги водел паралелно со оние од овој случај. Како што се чини од пресудата на Окружниот суд од 4 јуни 2008 година, во тие постапки, неговите барања да се прогласат за ништовни и неважечки голем број на обвинувања за тоа дека проституцијата се одвивала во неговиот клуб (иако не значи дека тој бил вклучен како посредник или на друг начин или профитирал од тоа) биле одбиени.

78. Од тие причини Судот не може да го прифати аргументот на Владата дека апликантот пропуштил да утврди дали имало фактичка основа за обвинувањата против г-дин Y.

79. Дополнително треба да се утврди дали во изданието на *Vikan* бр. 34, интервјуто на апликантот со г-ѓа Z било презентирано со одредени елементи за против вредносно урамнотежување. (види *Jersild*, цитиран погоре, § 34, и *Bergens Tidende* и *and Others v. Norway*, бр. 26132/95, § 58, ECHR 2000 IV). Таа му понудила на г-дин Y можност да даде коментар и во нејзината статија бил цитиран неговиот одговор (види *Melnychuk v. Ukraine* (декември), бр. 28743/03, ECHR 2005 IX) на обвинувањата од Г-ѓа Z дека тој "ги охрабри [л] девојките кои работат [еле] за него да се вклучат во проституција и дејствува [л] како посредник во тој поглед". Статијата експлицитно се повикала на изданието бр. 31, објавено неколку недели порано. Последново меѓу другото содржело интервјуа со три сегашно вработени во *Goldfinger* побивајќи ги негативните коментари, кои биле дадени за работата во оваа установа. Треба да се потсети дека методите на објективно и балансирано известување може да се разликуваат значително во зависност меѓу другото на медиумот во прашање; тоа не е за Судот, туку повеќе за националните судови, да ги заменат своите мислења за новинарството за тоа кои техники на известување треба да бидат усвоени од страна на новинарите (види *Jersild*, цитиран погоре, стр 23-25, § § 31 и 34, и *Bergens Tidende* и други, цитиран погоре, § 57). Иако тие можеби биле способни за предизвикување повреда на угледот на г-дин Y, Судот не гледа причина за критикување на апликантот за тоа што не се дистанцирал себеси од содржината на изјавите на г-ѓа Z (*Thoma v. Luxembourg*, бр. 38432/97, § 64, ECHR 2001-III; *Standard Verlags GmbH v. Austria*, бр. 13071/03, § 53, 2 November 2006).

80. Во овој контекст, Судот повторува дека новинарското известување врз основа на интервјуа, без разлика дали уредувани или не, претставува едно од најважните средства со кои новинарството е во состојба да ја одигра својата витална улога на "јавен чувар" (види *Observer and Guardian v. the United Kingdom*, 26 ноември 1991, § 59, Серија А бр 216;. и *Jersild v. Denmark*,

23 септември 1994 година, § 35, Серија А бр. 298). Дотолку повеќе, казнувањето на еден новинар за помагање во ширењето на изјавите дадени од друго лице во интервју сериозно ќе го попречи придонесот на печатот кон дискусиите за работите од јавен интерес и не треба да се предвидат освен ако постојат особено силни причини за тоа (види *Jersild*, цитиран погоре, *ibidem*). Сепак, од причина што ова мислење не е адресирано во проценката на Врховниот суд, Судот не е убеден дека имало такви силни причини, во конкретниот случај.

81. Имајќи ги во предвид сите погоре наведени причини, особено што оспорените изјави засновани на сторијата од прва рака дадена од страна на друго лице во интервју со апликантот, дека таа ја оценила веродостојноста на изјавите и изнесени докази во поддршка на изјавите, Судот во конкретните околности во конкретниот случај најде дека новинарот апликант не може да се критикува поради тоа што не успеал да ја утврди вистината на спорните наводи и е уверен дека таа делувала со добра волја, постојано со внимание кое се очекува за одговорно новинарско известување за прашање од јавен интерес (види, пример, *Wizerkaniuk v. Poland*, бр. 18990/05, § 87, 5 јули 2011 година).

82. Сепак, постапката за клевета покрената од страна на г-дин Y против апликантот завршила со налог од страна на Врховниот суд за прогласување на изјавите за ништовни и неважечки и со кој од апликантот се бара да му плати на г-дин Y 500.000 ISK (околу 3.000 евра) за надомест на нематеријална штета и 400.000 ISK, плус камата, за неговите трошоци пред Окружниот суд и Врховниот суд.

83. Според тоа, причините поткрепени од страна на одговорната држава, иако релевантни, не се доволни за да се покаже дека обжаленото вмешување било "неопходно во едно демократско општество". Судот смета дека нема разумен однос на пропорционалност помеѓу ограничувањата што произлегуваат од мерките применети од страна на Врховниот суд на правото на апликантот на слободата на изразување и легитимната цел. Согласно тоа, постои повреда на член 10 од Конвенцијата.

II. ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

84. Член 41 од Конвенцијата предвидува:

"Кога Судот ќе оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на протоколите, и доколку внатрешното право на засегнатата Висока договорна страна овозможува само делумна репарација на штетата, *тогаш доколку е тоа неопходно* Судот, ќе му додели правична отштета на оштетениот."

A. Материјална штета

85. Со пресудата на Врховниот суд од 5 Март 2009 година на апликантот му било наложено да му плати на Г-ин У надомест на материјална штета во вкупен износ од 1.102.599 Исландски *krónur* (ISK), потоа на име на нематеријална штета (ISK 500.000), за правни трошоци (ISK 400.000) заедно со камата. Согласно девизниот курс на 5 септември 2007 година, овие износи одговарале на износ од 12.537 € (евра).

86. Владата го оспори датумот предложен од страна на апликантот за пресметување на девизниот курс, која според нив требало да биде 8 март 2009 година, денот кога таа го платила надоместот на г-дин У. Според стапката применлива на последниот датум, побаруваниот износ соодветствува на 7.790 евра.

87. Судот, делејќи го ставот на Владата во однос на девизниот курс и убеден во тоа дека имало причинска врска помеѓу утврдената повреда и бараната материјална штета, во овој дел му доделува на апликантот износ од 7,790 EUR.

B. Нематеријална штета

88. Апликантот понатаму побарал 10.500.000 ISK или 119.386 евра како надомест на нематеријална штета која таа ја претрпела како резултат на повредата на Конвенцијата направена со пресудата на Врховниот суд од 5 март 2009 година. Постапката против неа не само што предизвикала тежок

товар за неа како новинар кој живее од скромни приходи, но исто така, предизвикал значително внимание на медиумите. По наведената пресуда било пракса на неа да и се обраќаат како "осуден новинар". Национален весник со голем читателска публика објавил интервју со г-дин Y, во која тој дал особено пакостни коментари за нејзиниот професионален интегритет и перформанси. Таа ја напуштила својата работа во списанието Vikan и отишла во странство за две години. Нејзината чест и углед, како на личен и на професионален план, страдал. проблемот предизвикал кај апликантот и кај нејзиното семејство емоционална и психолошка болка, како и страдање. Пресудата на Врховниот суд во која е назначено нејзиното име, се достапни за пошироката јавност, преку нејзиното објавување на интернет.

89. Владата го оспори ваквото барање, сметајќи дека утврдувањето на повреда од страна на Судот ќе наметне соодветен правичен надомест. Во секој случај, доколку Судот одлучи за парична награда, износот кој е побаран е навистина претеран. Во согласност со праксата на Судот износ од 2,000 евра ќе претставува посоодветна сума во слични случаи.

90. Судот прифати дека апликантот претрпел болка и фрустрација како резултат на повреда на Конвенцијата која не може да биде соодветно компензирана со наодите во овој поглед. Повејќи оценка врз рамноправна основа, Судот му доделува на апликантот 5,000 евра по овој основ.

Ц. Трошоци и издатоци

91. Апликантот, понатаму, барал надомест на судски трошоци и издатоци, во вкупна вредност од 4, 176.713, ISK по однос на следниве ставки:

(а) 1.425.088 ISK направени за нејзините лични правни трошоци направени пред домашните судови (916.725 ISK пред Окружниот суд и 508.363 ISK пред Врховниот суд);

(б) 2.000.000 ISK за работата на нејзините адвокати во постапката пред Судот;

(в) 751,625 ISK за трошоците за превод во постапките согласно Конвенцијата.

Имајќи го во предвид девизниот курс применлив на 5 септември 2007 година, горенаведените износи одговараат на износ од 16.203 евра, 22.740 евра и 8.546 евра, односно, во вкупна вредност од околу 47.489 евра, со вклучен данок на додадена вредност ("ДДВ").

92. Владата го оспори изборот на апликантот за пресметување на девизниот курс, кој според неа требало да биде на денот на уплатата. Така пресметано, износите соодветно кореспондираат со 10.068 евра, 12.147 евра и 4.311 евра. Покрај тоа, Владата сметала дека барањата направени во однос на правните такси пред Судот во Стразбур се претерани.

93. Според судската пракса на Судот, апликантот има право на надомест на трошоците и издатоците, само доколку се покаже дека трошоците биле навистина и неопходно направени, а биле разумни по висина. Во конкретниот случај, земајќи ги предвид горенаведените критериуми, документите кои тој ги поседува и фактот дека само дел од барањата за трошоци биле поддржани со потврди, Судот смета дека е разумно да му се додели надомест во износ од 10.000 евра во однос на точка (а), 10.800 евра за точка (б) и 4200 евра за точка (в) (со ДДВ).

Д. Затезна камата

94. Судот го земал во предвид предлогот на апликантот кон својата награда да се примени и затезна камата, согласно Член 41 "еднаква на месечно применлива каматна стапка објавена од страна на Централната банка на Исланд, ... до целосната исплата", која треба да се засмета од 5 март 2009 година, датата кога е донесена пресудата на Врховниот суд.

95. Сепак, Судот е на мислење дека каматата на апликантот во висина на вредноста на изречената награда е доволно земена во предвид во својата оценка погоре и во точка 3 (б) од диспозитивот подолу. Во согласност со својата стандардна практика, Судот смета дека е соодветно затезната камата да се пресмета според најниската каматна стапка за позајмени средства на Европската Централна Банка, на која треба да се додадат три процентни поени.

ОДОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ ЕДНОГЛАСНО

1. *Ја прогласува* жалбата за допуштена;
2. *Утврдува* дека имало повреда на членот 10 од Конвенцијата;
3. *Утврдува* дека

(а) дека одговорната држава треба да му плати на апликантот, во рок од три месеци од датумот на кој пресудата ќе стане конечна во согласност со член 44 § 2 од Конвенцијата, следните износи, конвертирани во Исландски круни (*krónur*) по стапка применлива на денот на исплатата:

(i) 7790 евра (седум илјади, седумсто деведесет евра), плус секоја такса која би била засметана, во однос на материјалната штета;

(ii) 5.000 евра (пет илјади евра), плус секоја такса која би била засметана, во однос на нематеријалната штета;

(iii) 25.000 евра (дваесет и пет илјади евра) по однос на трошоците и издатоците;

(б) дека по истекот на горе наведените три месеци до исплатата ќе се пресметува камата на горенаведените износи, по стапка еднаква на најниската стапка за позајмени средства на Европската Централна Банка, за периодот до плус три процентни поени;

4. *Го отфрла* остатокот од барањето на апликантот за правичен надомест.

Изготвено на англиски јазик, и доставено во писмена форма на 10 јули 2012 година, во согласност со Членот 77 ставови 2 и 3 од Деловникот на Судот.

Lawrence Early
секретар

Lech Garlicki
Претседател